

Referat fra SRY-møte 2 – 2022

Dato: 25.3.2022
Sted: Teams elektroniske møteplattform
Møteramme: 10.00 – 14.30
Godkjent 24.mai 2022

Til stede:

SRY

Trude Tinnlund, LO
May- Britt Sundal, LO
Per Skau, LO
Rebekka Borsch, NHO
Aina Helen Bredesen, NHO
Eva Margrethe Kvalvaag, KS
Siri Halsan, KS
Bente Sjøgaard, YS
Tone Beate Engebretsen, KMD
Ingrid Paaske Gulbrandsen, Spekter
Ingunn Bonnet Wetterstad, UDF
Terje Skyvulstad, UDF
Signe Margarete Krüger Birks, EO
Sonja Lovise Berg, Virke

Forfall:

Eirik Brekken, KS
Tone Horne Sollien, KD
Kristin Evensen, KD

Observatører

Anne Hunderi, HKdir
Randi Marie Lokøy Holtungen, NFD

Utdanningsdirektoratet

Karl Gunnar Kristiansen, Udir
Anne Katrine Kaels, Udir

1. Behandling av vedtakssak

SRY sak V2-2-22 Godkjenning av innkalling, dagsorden og referat fra SRY møte 25.1.2022

Vedtak

Innkalling og dagsorden og referat fra SRY møte 25.1.2022 godkjent.

SRY sak V3-2-22 Invitasjon fra Cedefop – Landseminar om utviklingen av norsk fag- og yrkesopplæring

Cedefop satte i 2015 i gang med et [langsiktig forsknings og utviklingsarbeid](#) under overskriften the Future of vocational education and training in Europe. Den [første fasen](#) av dette arbeidet ble avsluttet i [2018-19](#). Cedefop er nå godt i gang med andre fase som avsluttes 2022-23, og planlegger nå en tredje fase som vil starte 2023-24. Hensikten med dette arbeidet, tar

utgangspunkt i detaljerte studier av yrkesutdanningenes utvikling de siste 25-30 årene, er å tydeliggjøre utfordringer så vel som muligheter innenfor fag og yrkesutdanningssektoren.

Med utgangspunkt i det omfattende materialet som er samlet inn og analysert, har Cedefop gradvis utviklet en serie av fremtidsbilder (scenarier). Disse fremtidsbildene handler ikke om å forutsi framtiden, men hjelper til med å synliggjøre (politiske, administrative og tekniske) veivalg og konsekvensene av disse. I tett samarbeid med et mindre antall Europeiske land ønsker vi nå å gjøre mer systematisk bruk av disse fremtidsbildene. Sammen med Slovenia er Cedefop nå i ferd med å planlegge et seminar våren 2022 hvor alle de sentrale aktørene i Slovensk yrkesutdanning vil delta. Fokuset er på Slovensk yrkesutdanning i 2035 og hva ulike veivalg vil innebære. Vedlagt finner dere et notat som viser hvordan Cedefop ser for seg seminaret. Cedefops erfaringer så langt er at metodikken utfordrer eksisterende perspektiver og oppfatninger og dermed bidrar til en konstruktiv og dialog.

Cedefop har invitert SRY til et samarbeid om å tilrettelegge for å gjennomføre landseminar om utviklingen av norsk fag- og yrkesopplæring.

Vedtak

SRY er positive til et samarbeid med Cedefop om å gjennomføre landeseminar om utviklingen av norsk fag- og yrkesopplæring. SRY setter ned en arbeidsgruppe med fire representanter til å bistå Cedefop i planleggingen av seminaret.

SRY sak V4-2-22 Sammensetning og mandat for SRYs internasjonale gruppe

SRY har tidligere besluttet å videreføre SRYs internasjonale gruppe i inneværende oppnevningsperiode (2021-2025). Arbeidsgruppen hadde i forrige oppnevningsperiode en handlingsplan for arbeidet som ble forankret i SRY.

Til møtet hadde sekretariatet utarbeidet forslag til mandat for arbeidsgruppen.

SRY mener rådet selv bør være med å definere arbeidsoppgavene i gruppen. Det ble derfor foreslått at de tidligere partsrepresentantene i arbeidsgruppen for forrige oppnevningsperiode får i oppdrag å gjennomgå og supplere sekretariatets forslag til mandat.

Vedtak

Saken utsettes til neste SRY møte. Tidligere partsrepresentantene i arbeidsgruppen for forrige oppnevningsperiode får i oppdrag å gjennomgå og supplere sekretariatets forslag til mandat.

SRY sak V5-2-22 Samarbeidet med partene i arbeidslivet og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (Hk-dir)

Faglig råd for elektro og datateknologi (FRED) hadde oversendt brev til SRY der de gav uttrykk for bekymring for SRY og faglige råds involvering i direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (Hk-dir) sitt arbeid innen fag- og yrkesopplæringsfeltet.

Leder og nestleder i SRY deler rådets bekymring og ønsker en drøfting i SRY knyttet til Hk-dir sitt samarbeid med partene gjennom SRY og de faglige rådene.

FRED foreslår derfor at:

- *SRY ber Kunnskapsdepartementet ta initiativ til at Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse ivaretar samarbeidet med partene i arbeidslivet gjennom SRY og faglige råd. Saksbehandlingsrutiner i eksisterende mandat legges til grunn, herunder at rådene trekkes inn på et tidlig tidspunkt i prosessene.*

SRY er enig med FRED i at samarbeidet mellom Hk-dir og partene i arbeidslivet bør skje gjennom de etablerte samarbeidskanalene SRY og faglige råd. Hk- dir er ansvarlig myndighet innenfor flere områder som gjelder videregående opplæring.

Vedtak

SRY slutter seg til anbefalingen fra FRED og sender en henvendelse til Kunnskapsdepartementet om at samarbeidet mellom Hk- dir og partene i arbeidslivet blir ivarettatt gjennom SRY og faglige råd.

2. Behandling av orienterings- og diskusjonssaker

SRY sak O4-2-22 Evaluering fagfornyelsen Yrkesfag – 1. delrapport

Evalueringen av Fagfornyelsen yrkesfag undersøker hva som preger gjennomføringen av reformen, og hvorvidt det nye læreplanverket og strukturendringene fører til at nye utdanningsprogram og fag får fotfeste, at det blir mer relevante opplæringstilbud, flere fullfører videregående opplæring, flere kommer over i varig arbeid og at elever og lærlinger tilegner seg kompetanse i samsvar med overordnet del av læreplanverket og det nye kompetansebegrepet. Prosjektet undersøker også hvordan samisk identitet, mangfold og kultur innpasses i videregående opplæring.

NIFU, i samarbeid med FAFO og Oslomet, ble i 2020 tildelt oppdraget. Dette er første delrapport i prosjektet. Det vil publiseres delrapporter sommer 2023 og høst 2024, før sluttrapport ved årsskiftet 2025-26.

Asgeir Skålholt og Håkon Høst (NIFU) gav en orientering på SRY møtet.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering.

SRY sak O8-2-22 Kunnskapsdepartementet orienter om aktuelle saker

Ukraina-arbeidet tar nå det meste av tiden i departementet. I den forbindelse er det fint om SRY tenker på om det er noen særskilte problemstillinger og/eller råd som rådet ønsker å reise overfor direktorat og departement. Det meste er fremdeles usikkert når det gjelder ukrainske flyktninger, det eneste som vel er sikkert per nå, er at man forventer ganske mange flyktninger. KD vil som under pandemien konsultere SRY fortløpende om det kommer forslag knyttet til fag- og yrkesopplæringen.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering.

SRY sak D3-2-22 Arbeidet med forskrift til ny opplæringslov

Forskriftsarbeidet er et omfattende arbeid, som krever mye ressurser. Utdanningsdirektoratet har etablert en koordineringsgruppe, som frem til nå blant annet har jobbet med fremdriftsplaner, overordnede problemstillinger og fordeling av arbeidsoppgaver. Arbeidet med de ulike kapitlene/temaene i forskriften er igangsatt, der ansvaret er fordelt på flere forskjellige medarbeidere. Arbeidet med de enkelte forskriftsbestemmelsene vil primært foregå gjennom hele 2022, og etter planen skal forskriften sendes på høring våren 2023. Ny opplæringslov og endringer i friskoleloven med tilhørende forskrifter er planlagt å tre i kraft høsten 2024.

På tema som berører fag- og yrkesopplæringen vil blant annet SRY være en sentral aktør å involvere for råd og innspill, for å sikre god forankring av regelverket.

Innenfor fag- og yrkesopplæringen er det på flere områder ikke avklart hvilke lovbestemmelser som blir fastsatt. Vi er eksempelvis ikke kjent med hvilken rolle opplæringskontorene skal ha, eller kravene til opplæringstilbud for dem som ikke får tilbud om læreplass (dagens ordning med vg3 i skole). Avhengig av fremdriften i lovarbeidet ser vi for oss at involveringen av SRY på utvalgte tema sannsynligvis først vil være aktuelt over sommeren.

Utdanningsdirektoratet ber avslutningsvis om innspill på hvilke tema i forskriften SRY er spesielt opptatt av og hvilken form SRY ønsker på videre samarbeid.

SRY er opptatt av at både SRY og de faglige rådene blir tidlig involvert i arbeidet med ny forskrift. Rådet er interessert i alt som har med fag- og yrkesopplæring og gjøre og spesielt forskriftstekst knyttet til endringer i loven. SRY er spesielt interessert i forskriftsteksten knyttet til opplæringskontorenes rolle, retten til rekvalifisering og Yrkesopplæringsnemndens rolle.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering. SRY ber om å bli tidlig involvert i arbeidet med ny forskrift.

3. Behandling av vedtakssak

SRY sak V6-2-22 Yrkesfaglig fordypning – Dahlske vgs

Det er bred enighet i samfunnet om at skoler og bedrifter må samarbeide for å sikre en god overgang for yrkesfagelever til arbeidslivet. Faget yrkesfaglig fordypning er svært viktig for praktisk opplæring og kontakt mellom elev og arbeidsliv. Faget genererer også mange læreplasser fordi elev og virksomhet blir bedre kjent og danner relasjoner som ofte resulterer i lærekontrakt.

Dahlske videregående skole i Grimstad har utviklet en modell for hvordan man kan jobbe med elever utplassert i yrkesfaglig fordypning (YFF), med fagbrev som mål. Anne Trine Eia og Ida Kristine Larsen presenterte modellen på SRY møtet.

SRY er imponert over skolens organisering av YFF. SRY mener også det kan være rom for å forbedre teksten i forskriften, slik at rammene gir bedre føringer for utplassering av elever i arbeidslivet som senere bidrar positivt til elevenes mulighet for lærekontrakt. SRY ønsker å se nærmere på forskriften og mulige endringer, og vil følge opp saken med Kunnskapsdepartementet.

Vedtak

Presentasjonen tas til orientering. SRY ønsker å se nærmere på forskriften og mulige endringer, og vil følge opp saken med Kunnskapsdepartementet.

4. Behandling av orienteringssaker

SRY sak O6-2-22 Orienteringer fra HK-dir

1. Digitale verktøy for voksne, fagopplæring
2. Digitale verktøy for å effektivisere formidlingen til læreplass
3. Dimensjonering.no

1. Digitale verktøy for voksne, fagopplæring

Oppdraget omfatter å utvikle "digitale verktøy og informasjon for voksne som ønsker å ta fagbrev". Dette er også ett av tiltakene i et større fellesoppdrag som HK-dir, AVdir og IMDi gjennomfører sammen: "Utvikling av opplærings- og utdanningstjenester for arbeidsledige, permitterte og utsatte grupper på arbeidsmarkedet" (HK-dirs tildelingsbrev s. 17).

Dette omfatter:

- oversikt over fagbrevordninger nasjonalt og regionalt
- oversikt over voksenopplæringstilbudet i fylkene og
- digital veiledningsressurs for informasjon om mulighet for realkompetansevurdering.

I 2021 gjennomførte HK dir en kartlegging knyttet til voksnes utdannings og yrkesvalg, som viser et stort behov for bedre informasjon på området, og som også kartla andre brukerbehov for voksne som vurderer utdanning eller karriereskifte

2. Digitale verktøy for å effektivisere formidlingen til læreplass

Dette er et fellesoppdrag gitt av Kunnskapsdepartementet til HK-dir og Utdanningsdirektoratet.

SAMARBEIDSRÅDET FOR YRKESOPPLÆRING

Schweigaards gate 15 B, Postboks 9359 Grønland, 0135 Oslo, telefon: +47 23 30 12 00

e-post: post@utdanningsdirektoratet.no, internett <http://www.udir.no/Spesielt-for/Fag-og-yrkesopplering/Faglige-rad/>

I oppdraget inngår:

- etablere en digital nettressurs for yrkesfag bla YFF på Utdanning.no og
- videreutvikle finnlærebedrift.no.

I tildelingsbrevet til HK-dir oppdrag 2022-012 (tildelingsbrevet s. 37), og oppdrag 2022-007 for Udir, heter det: "Formålet med ressursen for faget yrkesfaglig fordypning (YFF), er å støtte yrkesfagelevenenes karrierelæring og bidra til forberedelse til deltakelse i arbeidslivet. Støtteressursen skal inneholde elev- og lærertilpasset informasjon om arbeidstakerrollen, yrkesorientering, jobbintervjutrening og søknad- og CV-skriving". Om begge ressursene: "Digitale verktøy skal støtte fylkeskommunene i arbeidet med å formidle elever til læreplass. Alle digitale verktøy må derfor utformes i tett dialog og i samarbeid med fylkene".

Videreutvikles på Utdanning.no

I Kunnskapsdepartementets virksomhetsinstruks til HK-dir for 2022, heter det under punkt 2.3 (s. 7) følgende: "Direktoratet har ansvar for å gi kvalitetssikret informasjon om utdanningstilbud, yrker og karrieremuligheter gjennom utdanning.no". Direktoratet har også "ansvar for nasjonal digital karriereveiledningstjeneste, karriereveiledning.no". Utdanning.no og karriereveiledning.no har et tett samspill. Utdanning.no hadde i 2021, 9,7 millioner brukerøkter og 29,7 millioner sidevisninger.

3. Dimensjonering.no

Ett av fire virksomhetsmål for Hk-dir gitt fra Kunnskapsdepartementet i tildelingsbrevet for 2022, er at "myndigheter, utdanningstilbydere, arbeidslivet og den enkelte har et godt kunnskapsgrunnlag for sine beslutninger om investering i utdanning og kompetanseutvikling". Hk dir har ansvaret for Regjeringens kompetansebehovsutvalg. Som ledd i arbeidet med et godt kunnskapsgrunnlag, utvikler HK-dir også et digitalt verktøy som gjør det mulig å blant annet se regionalt tilbud av utdanning opp mot regionalt arbeidsmarked gjennom dimensjonering.no. Foreløpig eksisterer kvalitetssikrede tall for Trøndelag.

Vedtak

Informasjonen tas til orientering. Det henvises også til SRY sak V5-2-22 Samarbeidet med partene i arbeidslivet og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (Hk-dir)

SRY sak 07-2-22 Oppdragsbrev 2022-005 om å utrede praksiskandidateksamen og referansegruppe for vurdering

Våren 2021 opprettet Udir en referansegruppe om vurdering og yrkesfag. Den besto av en representant per faglig råd, i tillegg til en representant oppnevnt av FKU. Gruppen hadde fire møter, og gikk igjennom og ga innspill om vurderingsformene på yrkesfag. Bakgrunn for å opprette referansegruppa var for å få innspill tidlig i arbeidet med å identifisere og utrede endringsbehov for eksamen i de yrkesfaglige programfagene i videregående opplæring. Referansegruppa var midlertidig nedsatt.

Referansegruppene ga innspill på et forskningsoppdrag om fag- og svenneprøven før utlysning av konkurransegrunnlag. Fafo fikk oppdraget, og skal levere en rapport vinteren 2023. Gruppen diskuterte også erfaringer og utfordringer med tverrfaglig eksamen på vg2 og sentralt gitt skriftlig eksamen på vg3. I en tidlig kartlegging av endringsbehov, fungerte referansegruppen godt for å fange opp overordnede perspektiver og erfaringer fra faglige råd om eksamen på yrkesfag.

I 2022 mottok Udir et oppdragsbrev om å utrede mulige endringer i organiseringen av eksamensordningen for praksiskandidater med mål om å gjøre den mer fleksibel, se vedlegg. Departmentet ber direktoratet om å:

- Vurdere hvilke aktører og forvaltningsnivå som bør ha ansvaret for eksamen for praksiskandidater
- Vurdere muligheten for at den skriftlige eksamen for praksiskandidater utvikles lokalt.

Oppdraget er en utredning for å øke beslutningsgrunnlaget om sentralt gitt eksamen på vg3 på yrkesfag (eksamen for praksiskandidater). Utredningen vil følge krav i utredningsinstruksen. Det betyr blant annet at vi vil vurdere ulike alternative tiltak opp mot hverandre. I arbeidet har Udir behov for å høre faglige råds ulike meninger om hvordan denne eksamen best kan organiseres.

I arbeidet med å løse oppdragsbrev 2022-005 foreslår Udir å sende bestillinger til de faglige rådene, gå i direkte dialog gjennom rådsmøter og fremme saker til diskusjon i fellesmøte mellom arbeidsutvalgene i de faglige rådene og Udir. I tillegg vil Udir holde SRY orientert. Udir ønsker å fremme sak til de faglige rådene i april/mai og september/oktober.

Vedtak

SRY mener informasjonsflyten mellom Udir og de faglige rådene kunne vært bedre i denne saken. SRY er glad for at Udir nå legger opp til en grundig dialog med de respektive faglige råd og er enig i at referansegruppen da kan legges ned. SRY realitetsbehandler ikke FREL sitt forslag om å be KD trekke tilbake oppdraget.

SRY sak D4-2-22 Oppfølging av Fullføringsreformen - modulstrukturering av videregående opplæring for voksne

Stortinget har vedtatt at modulstrukturert opplæring skal være hovedmodell for all opplæring for voksne. Stortingets vedtak er en oppfølging av Meld. St. 21 (2020-2021) *Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden*. HK-dir har i sitt tidelingsbrev for 2022, fått i oppdrag (2022-001), å koordinere arbeidet med å modulstrukturere læreplanene for voksne i grunnopplæringen. Arbeidet med oppdraget skal gjøres i samarbeid med Udir. Udir har per 15.mars ikke mottatt oppdragsbrev fra Kunnskapsdepartementet. I HK-dirs oppdrag står det at nye modulerte læreplaner i forberedende opplæring for voksne (FOV) og i de lærefagene som inngår i det pågående modulforsøket skal utformes og være klare til å tas i bruk til skoleåret 2023/2024. Videre står det i oppdraget at det skal utredes hvilke andre lærefag utenfor forsøksordningen som bør modulstruktureres på et senere tidspunkt.

En tydelig føring i oppdraget er viktigheten av dialog med partene i arbeidslivet om fremdriftsplanen for arbeidet med modulstrukturering av opplæring for voksne. Det er Udirs oppfatning at modulerte læreplaner faller inn under de samme rammer som for utforming av læreplaner i fagfornyelsen yrkesfag. Det vil si at vi legger til grunn at mandat og retningslinjer for samarbeid mellom Udir, faglige råd og SRY også gjelder for dette oppdraget.

SRY er forundret over at Udir ikke har mottatt sitt oppdrag om modulstrukturering av videregående opplæring for voksne. SRY legger i likhet med Udir til grunn at modulerte læreplaner faller inn under de samme rammer som for utforming av læreplaner i fagfornyelsen yrkesfag og forutsetter at de faglige rådene blir involvert i arbeidet.

Vedtak

SRY- AU ønsker å være kontaktpunkt inn mot å lage en overordnet plan for arbeidet.